

CRISTÓBAL LÓPEZ

Cardenal arquebisbe de Rabat

“Som els que som, i l'Església és alhora santa i prostituta”

ANTONI
BASSAS

Joan Carrera sempre va tenir una mentalitat molt oberta.

Ell va anar a parlar amb els rectors de la Verneda perquè acceptessin que un grup de joves obrissin un centre de catequesi que no fos de cap parròquia. Així que el vam tenir sempre de company, de pare, d'amic, d'impulsor. A les reunions, Carrera sempre va ser un pacificador, d'una visió d'altura i llargada de mires, senzill però profund. Per a mi va ser un model, perquè jo era un jove que encara no era sacerdot; em vaig ordenar als 27 anys, bastant després. Carrera tenia les arrels profundes a Catalunya i també era molt catòlic; és a dir, molt universal. Per a mi era una personalitat venerable.

Ara hi ha pocs nois que vagin a fer catequesi i encara menys que s'ordenin. Com ho viu?

És un signe del temps que interpreto positivament, fins i tot. Jo soc del parer que l'Església a Espanya funcionarà millor quan hi hagi deu mil sacerdots menys, sí, perquè mentre hi hagi tants sacerdots els cristians laics no assumiran la responsabilitat que els correspon.

No ho sé, un rector de Barcelona em deia que el problema no és que no hi hagi capellans, sinó que no hi ha feligresos.

No és un problema ser pocs. El problema seria que ens convertíssim en sal que ha perdut el gust o llum que ja no il·lumina a ningú, que no fóssim autèntics. Tant de bo hi haguessin més sacerdots, però els laics han de prendre consciència que no són clients de

l'Església, que són altres Crist per al baptisme, i viure això amb alegria. A Europa, i especialment a Catalunya, falta aquesta alegria.

Alegria?

Sí, a Amèrica i l'Àfrica és una altra cosa, potser perquè a Amèrica no s'ha viscut el nacionalcatolicisme d'aquí i no ha arribat l'onada de secularització, que aquí no ha sigut una onada, ha sigut un tsunami, un terratrèmol. Crec que a Europa, a Espanya i més encara a Catalunya, als cristians els falta viure la fe amb alegria, l'alegria de l'Evangelí, amb aquella paraula tècnica que es diu *parresia*, que l'usa Sant Pau i que vol dir la llibertat, l'audàcia, la desimboltura, el descarament, perquè si als pocs cristians que hi ha, a sobre se'ls veu amb cara d'avinagrats, malament.

¿Fora d'Europa s'ha entès millor el sentit de l'Església?

Doncs miri, gràcies al Marroc he descobert que l'Església està al servei del regne de Déu, que el nostre objectiu no és l'Església, l'Església és el mitjà, l'objectiu és el regne. Jesús no va venir a fundar una Església, va venir a anunciar el regne de Déu i a posar-lo en marxa, i va crear l'Església, amb els apòstols, al servei d'aquest regne. L'Església ha de donar exemple, per dir-ho així. esclar, som els que som i l'Església és santa i és pecadora, és santa i és prostituta, jo mateix ho soc i haig de recordar-me que jo no treballo per a l'Església, jo treballo a l'Església al servei del regne de Déu, que significa pau, justícia, llibertat, vida, veritat i amor.

Perfil Cristóbal López Romero (Vélez-Rubio, Almeria, 1952) va arribar a Badalona de petit, amb els pares. Va estudiar als Salesians i amb 21 anys va establir una nova comunitat amb quatre salesians més al barri de la Verneda, a Barcelona. Després, la vocació missionera el va portar al Paraguai i al Marroc. El 2017 el papa Francesc el va nomenar arquebisbe de Rabat i dos anys més tard el va elevar al cardenalat, cosa que va confirmar les preferències de Bergoglio per les perifèries del món. El cardenal López parla català, tot i que els anys de joventut ja queden lluny i a vegades se li rovella o se l'hi creua el francès. Convidat a Barcelona per la Tribuna Joan Carrera (iniciativa del Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans i el diari *El Punt Avui*), López parla sense embuts i amb entusiasme, i quan pot s'ajuda d'acudits. A l'hora de beneir la taula va recordar-se de l'andalús emigrat a Catalunya que explicava allò de "Hem fet un arrò amb cuní que hasta er fum era bo".

Hi parla gaire, amb el Papa?

De tant en tant, no gaire. El cop que hi vaig parlar més és quan va venir al Marroc, perquè jo era l'amfitrió i vaig anar en el cotxe amb ell a fer una visita privada a una obra social i vam tenir 25 minuts de cotxe a l'anar i 30 minuts al tornar. El xofer, un policia, ell i jo, parlant en la nostra llengua, el castellà, explicant-nos acudits. I va ser molt agradable, crec que allà em va conèixer i se li va ocórrer la bogeria de nomenar-me cardenal.

Què ha retint de aquella conversa?

Vaig parlar jo gairebé tota l'estona, perquè li volia explicar com era la vida d'un cristià en un país musulmà, però recordo que va sortir el tema dels emigrants i ell em va dir: "Vivim en una societat d'adjectius i hem de passar a una humanitat de noms, de substantius". esclar, parlem de migrant, que és un adjectiu, i el migrant és una persona que té un nom, és substantiva, i per això, em deia Francesc, oblidem que aquella migrant és una mare de família o és un fill.

Paradoxa "L'Església a Espanya anirà millor quan hi hagi 10.000 sacerdots menys; si no, els laics no prendran la responsabilitat que els correspon"
Mancança "A Europa, i més a Catalunya, als cristians els falta viure la fe amb alegria"

FRANCESC MELCION

que tenen possibilitats professionals volen marxar, perquè hi ha el factor psicològic. Una part del Marroc viu encara en la pobresa i fins i tot als que estan bé econòmicament els falta esperança, sobretot quan es comparen amb Europa.

¿Vostès treballen amb els subsaharians quan volen arribar a Europa travessant el Marroc fins a l'Estret?
 A Càritas, contínuament. És un drama, perquè hi ha morts i ferits, físics i psicològics. Cada cop ens trobem amb més casos psiquiàtrics d'adolescents que han perdut el cap, que tenen tendències suïcides per totes les males experiències que han viscut en aquest recorregut. Estan obsessiats. Mira que els fem veure que les coses a Europa no són fàcils, i diuen que els és igual! Volen arribar, és la seva aventura, la família s'ho ha gastat tot per enviar aquest fill. I, com que Europa accepta els menors de 18 anys i les dones embarassades, la família de la Costa d'Ivori o de Guinea que té vuit fills no hi envia el de 25, sinó que hi envia el de 14 perquè saben que es quedarà a Europa.

¿L'escandalitza que hi hagi una tanca a Ceuta i Melilla?
 Sí. Jo hi soc per construir ponts i no reixes. Hi ha d'haver una regulació, però no pot ser el cademat que hi ha ara. L'actitud d'Europa de tancar-se en si mateixa i protegir-se no és ni humana ni cristiana.

¿L'acord entre Espanya i el Marroc per l'autonomia dels saharians com el veu?
 La qüestió del Sàhara és espinesa i la *realpolitik* està portant tot Europa a reconèixer la marroquinitat del Sàhara, i això no té marxa enrere.

Parlant de *realpolitik*: al Papa no se l'ha sentit condemnar específicament Vladímir Putin...
 Cal estar a favor de la pau i contra la guerra, aquest és el meu principi. Intento comprendre que si el Papa no es refereix a Putin és perquè les conseqüències serien pitjors. És com quan Pius XII no va atacar Hitler, va atacar el nazisme. Crec que el Papa calcula que és el que més pot ajudar a millorar la situació: atacar la persona directament no solucionaria res, ho empitjoraria.

Vostè pot ser Papa?
 Tinc més probabilitats que la meua àvia per tres raons: perquè per ser Papa avui s'ha de ser home, perquè s'ha de ser capellà i sobretot perquè ella és morta i jo viu. Però, escolti'm, jo soc molt més que Papa. Quan em felicitaven pel meu ascens, jo deia "Quin ascens? Si jo ja estic en el punt més alt, si soc fill de Déu". Una persona em va dir: "Si t'escullen Papa, no canviïs de nom perquè Cristòbal està molt bé". De fet, diuen que ni tan sols va existir sant Cristòfor, així que imagini's... —

¿Té algun encàrrec concret del papa Francesc?
 Em va nomenar membre del consell pontifici i em va dir: "Ara els paraguaians estaran contents". Del Paraguai mai no hi havia hagut un cardenal, i jo soc nacionalitzat paraguaià. Hi vaig passar 18 anys i és la meua segona pàtria, per no dir la primera.

Francesc té oposició dins la mateixa Església.
 Sí, però ho afronta amb valentia, també en el front exterior. Fixi's que el primer viatge el va fer a Lampedusa. Va anar a l'Àfrica Central en plena guerra. Anirà al Sudan del Sud després d'haver convidat els dirigents a fer un retir al Vaticà per establir la pau. Va venir al Marroc, va anar a Albània, a Turquia... Té gestos que ratifiquen el que diu amb les paraules i als documents; és valent. Ni tan sols es permet anar a l'Argentina.

Com és ser catòlic al Marroc?
 Som 30.000 catòlics enmig de 37 milions de musulmans. Tenim comple-

ta llibertat de culte. La llei permet que un marroquí es faci cristià, perquè el Marroc ha firmat la Declaració dels Drets Humans, que parla de la llibertat religiosa. Però la societat no està preparada, perquè si un marroquí es fa cristià pot ser que la família el rebutgi, que l'acomiadin de la feina o que els amics el persegueixin.

Com a cardenal de Rabat deu haver parlat amb el rei Mohamed VI.
 Sí, una vegada en una audiència de mitja hora. Em va dir: "Demana'm el que faci falta, jo estic a disposició, estem contents que vostès siguin aquí". Porto la creu pel carrer, i el pitjor que m'han dit va ser un adolescent que em passava pel costat: "Aquí som tots musulmans". Però he rebut molts somriures d'amistat. No tots els països són com el Marroc, en d'altres els cristians ho passen pitjor. Tenim una llibertat per la qual donem gràcies a Déu, i també al rei.

Des d'aquesta banda de l'estret de Gibraltar, el Marroc és la terra d'on

Gir
 "La *realpolitik* porta Europa a reconèixer la marroquinitat del Sàhara. Això no té aturador"

surten o per on passen joves que volen venir a Europa.
 És bastant així, perquè hi ha un factor psicològic. El jove marroquí, ¿on pot anar? A l'est hi ha Algèria, frontera tancada, relacions diplomàtiques trencades. Al sud hi ha el desert, a l'oest hi ha l'oceà Atlàntic, i al nord Europa, tancada amb pany i forrellat. Què vol dir això? Doncs que un jove marroquí està empresonat al seu propi país. Aquí, quan érem joves i no érem un país de la UE, volíem anar a Perpinyà per veure una pel·lícula, per comprar un llibre que aquí no es trobava, per respirar i dir "soc a Europa". Ells igual, però no poden fer com els meus nebots d'aquí que se'n van de cap de setmana a Àustria amb un vol de Ryanair molt barat. A sobre, per la televisió veuen tot el que passa a Europa i, esclar, volen venir.

No deuen veure futur al Marroc.
 I aquesta és la cosa: tenen futur econòmic, el Marroc té molts menys aturats i més creixement econòmic que Espanya, però fins i tot els joves

IGNASI MIRANDA

El cardenal Cristóbal López, arquebisbe de Rabat, va participar en la primera edició de la Tribuna Joan Carrera, una iniciativa del Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans i *El Punt Avui*, amb el suport de tretze entitats, que es va celebrar el 25 de març a Barcelona. Cristóbal López va néixer a Vélez Rubio (Almeria) el 1952 i des de petit es va establir a Badalona. Va fer Ciències de la informació a la UAB i Teologia al Seminari de Barcelona, on fou ordenat el 1979. Salesià, amb 32 anys va ser enviat al Paraguai, on va ser provincial dels salesians primer i president de la conferència dels religiosos. Va arribar al Marroc el 2003, és arquebisbe de Rabat des del 2017 i cardenal des del 2019.

Cal avançar més en la idea que la cúria i els cardenals, com a col·laboradors del Papa, són sobretot uns servidors?

No únicament els cardenals, sinó que el Papa mateix, entre els molts títols que té, el que fa servir és el de Servent dels Servents de Déu. Tothom a l'Església, a la comunitat cristiana, som servidors d'una forma o altra. Té la mateixa dignitat l'últim cristià batejat que el Papa, i dins d'aquesta comunitat, que és circular, cadascú fa el servei que pot i se li demana.

Com ho viu particularment com a arquebisbe de Rabat?

Ho visc fent-me un amb la comunitat cristiana, acostant-me i saludant tothom, vivint com qualsevol, això sí, des de la responsabilitat d'arquebisbe, que em porta a desplaçar-me a totes les comunitats cristianes per presidir la celebració eucarística i altres sagraments. Sobretot intento ser un amb el poble i, com diu el Papa, de vegades caminar davant per guiar-lo; darrere per empenyer-lo i que ningú es perdi, i enmig per escoltar el que diu el poble.

Al Marroc només hi ha 30.000 cristians, el 0,09%. Quina és la relació amb els germans musulmans i el govern marroquí?

Som ben acollits, apreciats, respectats, es vol la nostra presència, en els àmbits de l'educació, la salut i

El cardenal Cristóbal López ha participat en la primera edició de la Tribuna Joan Carrera

«L'objectiu no és engrossir l'Església, sinó fer créixer el Regne de Déu»

les obres socials. Sobretot aprecien el testimoni creient dels cristians que volen ser orants enmig d'un poble orant, persones que resen enmig d'un poble que resa. Als musulmans els agrada que hi hagi altres creients.

Com somia l'Església del futur?

Somio una Església que sigui comunitat de germans, al servei de fer créixer el Regne de Déu. L'Església no és autoreferencial. Per tant, és molt important que canviem de mentalitat i no pensem que l'objectiu és engrossir l'Església, sinó fer créixer el Regne de Déu. Somio, com diu el Papa, una Església pobra i per als pobres, encara més ecumènica i samaritana, disposada a atendre els ferits i que veritablement sigui pont entre Déu i la humanitat.

El preocupen les resistències internes al papa Francesc?

Que dins de l'Església hi hagi

dissensions i diferències és normal, sempre n'hi ha hagut, però n'hi ha que són doloroses i perilloses. Em preocupa que es critiqui el Papa perquè ens remet a l'evangeli; em preocupa que es vegi en el que fa i en el que diu un progressisme fora de lloc quan en realitat és el més tradicional del tradicional, perquè és viure el que Jesús ens va dir. I que, a més, les crítiques vinguin de certs cardenals, d'alguns bisbes i de molts sacerdots em preocupa encara més, perquè hauríem de ser els que millor hauríem de comprendre el que el Papa suposa per a l'Església i el que fa perquè siguem més evangèlics, cristians i autèntics. Reso perquè siguem capaços de mantenir la unitat dins de la diversitat, perquè no es produeixin separacions ni cismes i siguem capaços de donar testimoni de comunió als que estan fora de l'Església.

Protagonistes CARDENAL DE RABAT. PRESIDENT DE L'EPISCOPAT DEL NORD D'ÀFRICA

Cristóbal López Romero

“Hem de sortir d'un cristianisme vergonyant”

Mireia Rourera
 BARCELONA

“**J**o soc del barri del Sant Crist de Badalona i vaig conèixer el bisbe Joan Carrera l'any 1973, quan ell era vicari episcopal de Nou Barris, Provençals, Besòs i Poblenou..., de tota aquesta zona. Jo tenia 21 anys aleshores i, saps?, el veia com un home vell. La seva aparença no era gaire juvenil i duia unes ulleres que tenien un punt de negre, com si fossin de sol. Doncs resulta que només tenia 43 anys, i ara penso: «Però si era un jove!» Vaig continuar en contacte amb ell quan era a Santa Eulàlia, a l'Hospitalet, i després ja quan va ser bisbe auxiliar. Me'n recordo bé.” Ho explica Cristóbal López Romero, un salesià que tot i néixer a Almeria al cap de nou mesos ja vivia a Badalona i que tants anys després ara és el cardenal de Rabat i el president dels bisbes catòlics al nord d'Àfrica. Ell va ser, el divendres 25 de març, el convidat del dinar col·loqui de la Tribuna Joan Carrera, que organitza el Grup Sant Jordi de Defensa dels Drets Humans i El Punt Avui.

Vostè va estudiar al col·legi dels salesians que hi ha al costat de la plaça de Pep Ventura de Badalona, oi?
 Exactament. Hi vaig estudiar quatre anys i hi vaig fer el noviciat de salesià, per tant, ja duia sotana als 15 anys i als 16 vaig fer la professió: els vots de pobresa, de castedat i d'obediència.

Que jove!
 Ara això és impossible perquè l'edat mínima reglamentària per professar són 18 anys..., però és estrany que n'arribi algun amb menys de 22. Tot ha canviat molt i els estudis s'han prolongat. Pensa que en la meua època hi havia el batxillerat elemental i acabaves sisè de batxillerat als 16.

També hi ha crisi de vocacions a casa nostra i a tot Europa. Vostè ha viatjat molt, ha estat al Paraguai i ara al Marroc. En aquests llocs és diferent?
 Molt diferent. La secularització a Europa i particularment a Catalunya ha colpejat

i segueix colpejant molt fort, però a l'Àfrica no. En aquests moments els salesians a l'Àfrica tenim més de 140 novicis cada any i a tot en món en tenim 400. A Espanya en tenim dos. Ens movem en aquestes xifres: un o dos cada any. Quan jo vaig fer el noviciat, a Espanya cada any n'entràvem 300.

Sembla que això continuarà sent així. Què li faria falta a l'Església a Europa per revertir aquesta situació?
 Li fa falta l'alegria de ser cristians. Que els cristians visquin l'alegria de ser el que són, que visquin amb convenciment i sense preocupar-se de quants són.

És el que diu el papa a 'La joia de l'Evangeli'.
 Exacte. I és el que ens va dir quan va venir al Marroc, on els cristians som molts menys que a Catalunya. A pesar que al Marroc hi ha 37 milions de persones, musulmanes, nosaltres som una insignificant minoria de 30.000 catòlics. I el papa va venir i ens va dir: “No és un problema ser pocs, el problema seria ser sal que ha perdut el seu sabor o ser llum que no il·lumina a ningú. El ferment, el llevat, no ha de ser molt, amb una mica de llevat n'hi ha prou per fermentar la massa.” Per tant, no és un problema ser pocs, el problema és no ser autèntics, no viure la fe amb convenciment i alegria.

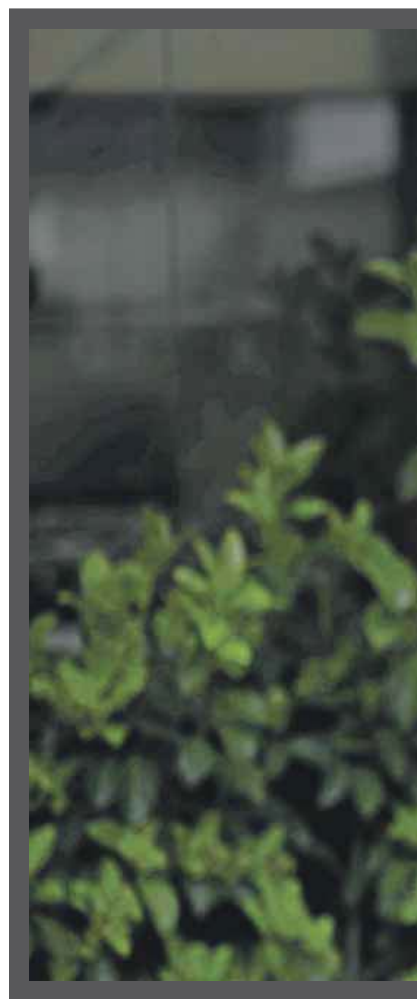
Creu que avui els creients se n'amaguen, que ho són?
 A Catalunya i a Europa hem de sortir d'un cristianisme vergonyant, i die “hem” perquè jo soc europeu. Hem de tenir un cristianisme més descarat, més atrevit, més comunicatiu, més desacomplexat. Nosaltres tenim una mica de complex: vigila la gent, que d'això no se'n parla, que això no es toca, parlem-ho en la intimitat..., i així correm el perill d'autorecloure'ns a les sagristies, en els temples, en el nostre interior. I no: els cristians hi som per sortir de les esglésies. El papa ens diu una cosa meravellosa partint de la frase de l'Apocalipsi on Crist diu: “Mira que estic trucant a la porta i si algú m'obre entraré i soparé amb ell.” Doncs el papa diu: “Jesús ara truca a la

porta però no per entrar a l'església sinó per sortir-ne!” El tenim tancat, a Jesucrist, el tenim segregat, i l'hem d'alliberar i que surti a través nostre. Crist sortirà si nosaltres sortim, perquè cada un de nosaltres és Crist. Jo crec que a Catalunya, a Espanya, a Europa, convé viure la fe amb una major llibertat, amb més audàcia.

Aquí, a Catalunya, hi ha moltes entitats cristianes de base que fan moltes coses. Les seves reflexions, però, sovint no arriben al gran públic per un 'rebuig' que causa l'Església des de fa molts anys.
 És veritat que s'ha creat un ambient de rebuig, de prevenció, cap a l'Església, i això només es pot vèncer a través del testimoni viu de persones que estableixin conversa amb els qui no ens creuen. El perill és que, com que et veuen amb mals ulls i et critiquen, et facis enrere. No, no: s'hi ha d'anar. S'ha de suportar el rebuig i explicar-se fins que aquell qui ens rebutja digui: “Ah, doncs mira, no està tan malament això que dius!”

La set d'espiritualitat no ha disminuït. Al contrari, avui més que mai molta gent la busca en altres religions o es compra llibres d'autoajuda.
 Tothom busca donar sentit a la seva vida, una profunditat, una espiritualitat. I s'ha posat de moda una espiritualitat sense religió. Jo no sé si això és possible. A vegades tens una cosa a casa i vas a buscar-la a fora. Hi ha una dita que diu: “La gespa del veí no sempre és més verda que la nostra.”

Com es viu el catolicisme en un país musulmà? És difícil?
 Ni més ni menys que aquí. Ser cristià és molt senzill, perquè consisteix a estimar Déu i els altres, però és difícil perquè l'Evangeli és exigent. Per això costa ser cristià a Barcelona i a Rabat, però allà viure la nostra fe se'ns facilita. No som perseguits, no ens posen inconvenients ni estem cohibits. No sé com dir-ho: se'ns aprecia, fins i tot es vol la nostra presència, se'ns crida. Això és important que ho sàpiga tothom: que al Marroc els cristians podem viure la nostra fe en lliber-

tat. Jo vaig pel carrer amb la meua creu a la vista i ningú m'ha dit mai res.

Vostè va passar molts anys a Bolívia i al Paraguai. Com es viu allà el catolicisme?
 Al Paraguai tot és Església. És el país més catòlic de l'Amèrica Llatina, hi ha capelles a cada cantonada, a tot arreu, l'Església ha ocupat tots els llocs. Constantment pots veure novenaris, processons, festes patronals. Allà tothom va a missa, hi ha molta religiositat popular. Allà un sacerdot agafa dues cadires, es posa una estola i es posa a confessar al mig del carrer. I, malgrat tot, en aquell país hi ha una gran injustícia social, una gran desigualtat, molts assassinats, avortaments, corrupció... És a dir: hi ha molta Església però poc regne de Déu.

Què vol dir?
 En altres llocs hi ha poca Església però molt regne de Déu, i això és el que el Marroc m'ha ajudat a descobrir: que l'objectiu no és engreixar l'Església, sinó fer créixer el regne de Déu. Jesús no va venir a fundar una Església, va venir a anunciar l'Evangeli, a predicar la paraula de Déu, que és pau, justícia i llibertat, vida, veritat i amor. L'Església la va fundar al servei del regne, per això el papa diu contínuament que l'Església no ha de ser autoreferencial perquè no treballa per a si mateixa. El seu objectiu no és tenir clients sinó servir el regne de Déu.

RELIGIONS

Comunitat de Catalunya
 Departament de Justícia
 Direcció General d'Asser Religiosos

El cardenal Cristóbal López va ser el primer convidat de la Tribuna Joan Carrera

■ ORIOL DURAN

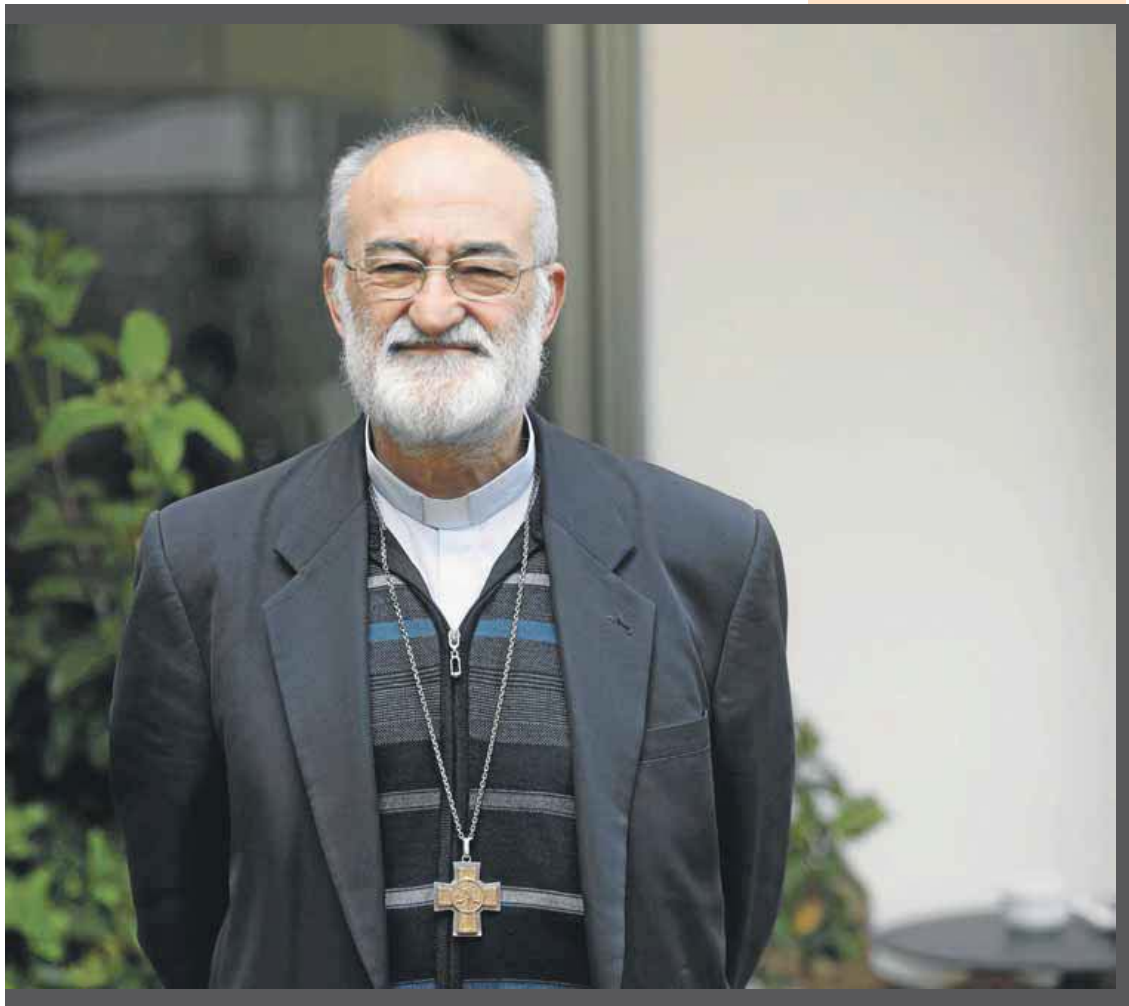
Ser cristià és molt senzill, perquè consisteix a estimar Déu i els altres, però és difícil perquè l'Evangeli és exigent

El dia que hi hagi pocs sacerdots hi haurà d'haver molts laics que prenguin la responsabilitat d'una comunitat cristiana

El diàleg interreligiós no és qüestió d'élits ni de fer congressos..., és la vida de cada dia, quan un cristià i un musulmà es fan amics

Vostè és membre del Pontifici Consell per al Diàleg Interreligiós. Com és el diàleg interreligiós i com es fa al Marroc?
 El diàleg interreligiós es fa a nivell de base; els nostres cristians estudiants universitaris estan tot el dia estudiant braç a braç amb musulmans. Els empresaris i altres treballadors que venen d'Espanya, de França..., tenen empleats i companys musulmans i viuen en barris entremig dels musulmans. És a dir, que el diàleg interreligiós és el diàleg de la vida, del que és quotidià, del bon veïnatge, de la companyonia, de l'amistat.

El diàleg és al carrer...
 El diàleg interreligiós es fa als taxis quan n'agafes un i ja hi ha altres persones a dintre, perquè allà són comunitaris, i t'hi poses a parlar i et dones a conèixer. L'altre dia unes focolars que acabaven d'arribar a Rabat em deien que al taxi havien fet amistat amb una musulmana que ja les havia convidat. El diàleg interreligiós no és qüestió d'élits, de fer congressos o de discussions d'experts en teologia: és aquesta vida de cada dia en què un musulmà i un cristià es fan amics.

També es fan actes per fer-ho visible.
 Sí, i aleshores es convidava un imam, un rabí i un sacerdot cristià o un bisbe, per fer visibles les tres religions abrahàmiques, dites així perquè les tres reconeixen Abraham com a pare en la fe. El rei

del Marroc, quan va venir el papa, va dir una frase magnífica: "Les religions abrahàmiques no existeixen per tolerar-se, que és molt poc. Existeixen per conèixer-se mútuament, per respectar-se i entrar en una competència de fer-se el bé l'una a l'altra." És a dir, que si hem de competir per veure qui s'emporta una part del mercat. No som la Coca-Cola i la Pepsi-Cola, som germans que treballem junts des de diferents creences que en gran part coincideixen i per fer un món millor i construir el regne de Déu. Els qui treballen en els drets humans, en una associació a favor dels drets de la dona, en una altra que lluita per l'abolició del treball infantil..., també fan diàleg interreligiós.

A Rabat tenen 12 escoles catòliques.
 I hi van 10.000 alumnes, tots musulmans. Aquí es duu a terme el diàleg interreligiós cada dia.

Estem en període sinodal. Des de Catalunya es demana més participació dels laics i de la dona.

Saps què et dic?, que jo crec que aquesta crisi vocacional per a la vida sacerdotal i religiosa Déu la permet perquè ens adonem que ha arribat l'hora dels laics i que en les comunitats cristianes i en les congregacions religioses els laics han de prendre un protagonisme més gran. Per

Els refugiats

"M'alegro molt de tots els mitjans que s'estan posant per acollir els refugiats de la guerra d'Ucraïna, però en el seu moment vaig sentir molt profundament l'actitud vergonyosa d'Espanya amb els refugiats sirians, que a tot estirar es va comprometre a acollir 19.000 refugiats i dos anys després es va veure que només n'havia rebut 2.500 i després ja es va oblidar dels seus compromisos", lamenta el cardenal de Rabat, Cristóbal López. "Ara en un mes s'han rebut entre 25.000 i 30.000 refugiats a Espanya, o sigui que quan es vol es pot. I en aquell temps que els sirians fugien cal recordar que l'Església vam dir que teníem capacitat i volíem acollir i va ser el govern qui va dir que no," denuncia.

escandalitzar la gent, jo dic que l'Església començarà a funcionar a Espanya quan hi hagi 10.000 sacerdots menys. Ara n'hi ha 20.000 i en són massa perquè mentre hi hagi 20.000 sacerdots els laics continuaran sent clients, persones que reben; el dia que hi hagi pocs sacerdots hi haurà d'haver molts laics que prenguin la responsabilitat d'una comunitat cristiana.

I les dones?
 Les dones són, com a mínim, el 50% de la societat, però a les esglésies són més del 80%, si és que no són el 90%. Se'ls ha de donar molt més protagonisme. Com? S'ha de veure en cada lloc, en cada situació i en cada moment.

Aquí fa anys que es demana que els bisbes surtin del propi territori.
 Els sacerdots i els bisbes haurien de sortir de les seves comunitats. Però aquí hi ha una cosa: l'Església és catòlica, que vol dir universal, i que unes esglésies són germanes de les altres i que en un moment donat pot fer falta que vingui algú de fora. Jo soc salesià i això ens passa moltes vegades, que en un lloc no hi ha la persona adequada i la porten d'un altre lloc. Però és el nostre germà! No és normal que continuament vinguin bisbes d'altres llocs, però tampoc ens podem tancar. A l'Amèrica Llatina hi ha molts bisbes europeus que ho han fet molt bé i jo soc un espanyol que ha anat al Marroc. ■

L'arquebisbe de Rabat protagonitza la primera edició de la Tribuna Joan Carrera presentada a Barcelona

El cardenal Cristóbal López demana que Europa aculli sense distincions en un acte presentat pel cardenal Omella

28 març, 2022 - ESSLÉSIA DE BARCELONA

Fotografies: Animaset

El president de l'episcopat del nord de l'Àfrica, el cardenal Cristóbal López, ha vingut a Barcelona per assistir a la primera edició de la Tribuna Joan Carrera, una iniciativa del Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans i El Punt Avui, amb el suport de tretze entitats, presentat per l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep

Omella.

En aquest dinar-col·loqui ha demanat a Europa que aculli sense distincions les persones que arriben tant si són europees, àrabs o subsaharianes, perquè **«amb Ucraïna es demostra que és possible»**. D'aquesta manera ha criticat que s'actui diferent segons la procedència dels refugiats. També ha dit que «Europa reprimeix als migrants com Pilat es renta les mans, fent que siguin els altres els que fan la feina bruta, i això és una vergonya».

Entrevista a Cristóbal López, arquebisbe de Rabat

Una fraternitat entre musulmans i cristians és possible

El cardenal López ha defensat fer un pas més en el coneixement mutu entre cristians i musulmans, com ha exposat que ja s'està fent en molts àmbits. **«És possible la**

fraternitat entre musulmans i cristians, i això em sembla fonamental dir-ho aquí», ha expressat. «És perfectament possible establir amistats sinceres i profundes entre musulmans i cristians, treballar junts per construir un món millor», ha manifestat.

López també ha fet una crida a «combatre les fake news que diuen que els musulmans volen envair Europa i acabar amb la nostra cultura o civilització». En aquest punt, ha estat clar: **«Menys parlar dels musulmans i més parlar amb els musulmans»**.

Davant de gairebé un centenar de persones procedents d'entitats cristianes de Catalunya, entre els quals hi havia membres de la família salesiana; el diputat al Congrés, Joan Capdevila, la directora general d'Afers Religiosos, Yvonne Griley; el president del CAC, Xevi Xirgo; el director adjunt del Punt Avui, Carles Sabater i el president del Grup Sant Jordi, Pere Fàbregas, ha defensat el diàleg interreligiós entre cristians i musulmans: «és possible i una realitat creixent, no només al Marroc sinó també a Catalunya».

L'arquebisbe de Barcelona, el cardenal **Joan Josep Omella**, ha criticat «el pessimisme d'Europa» i l'ha posat al costat de l'optimisme que ha mostrat l'arquebisbe de Rabat. «Europa no anirà endavant sense esperança, sense creure en ella mateixa», ha manifestat, i ha aprofitat per reclamar més mesures de suport als polítics europeus.

Coneix al cardenal Cristóbal López

Cristóbal López Romero va néixer a un poble d'Almeria i des de petit es va establir a Badalona. Va fer Ciències de la informació a la UAB i Teologia al Seminari de Barcelona, on fou ordenat el 1979. Salesià, amb 32 anys va ser enviat al Paraguai, on va ser provincial dels salesians primer i president de la conferència dels religiosos. Va arribar al Marroc el 2003, és arquebisbe de Rabat des del 2017 i cardenal des del 2019.

Font: Animaset

T'ha interessat aquest contingut? Subscriu-te al nostre butlletí electrònic.
Cada setmana, l'actualitat de l'Església diocesana al teu correu.

subscriu-t'hi

Pels passadissos de la cúria corre que el cardenal de Rabat, Cristóbal López Romero, té formes de (pròxim) Papa. No només per la seva experiència a les perifèries del poder tan del gust de Francesc –11 anys treballant als barris de la Perona i la Verneda, 18 al Paraguai, tres a Bolívia, cinc al Marroc–, sinó perquè el salesià, de 69 anys, llegeix bé els nous temps, té carisma i fins i tot explica acudits. Ho va demostrar dividint a la primera Tribuna Joan Carrera.

— **«Jo soc jo i les meves perifèries». ¿El de-fineix?**

— Jo he sigut migrant des dels nou mesos. Vaig néixer a Vélez-Rubio, Almeria, i vaig créixer al barri de Sant Crist de Badalona. No vaig conèixer l'electricitat fins que tenia 10 anys. Hi ha a qui aquesta situació li fa mal i l'oculta, però jo l'explico orgullosament.

— **¿L'origen el va determinar?**

— Sí. Gràcies a la vida religiosa –als 12 anys vaig entrar al seminari– vaig sortir de la perifèria, i gràcies a la vida religiosa he pogut tornar a la perifèria. La meua opció pels pobres em porta fins i tot a ser de l'Espanyol.

— **¿Això és el que ha premiat Francesc?**

— No ha sigut una cosa personal amb Cristóbal López. Si hagués sigut arquebisbe d'Àvila, la història seria diferent. Però soc arquebisbe de Rabat i ell recolza el diàleg islamocrisià.

— **Espanya mira amb cautela el Marroc.**

— D'allà ve la meua vocació de ser pont, de fer caure prejudicis. Al Marroc tinc amics que donarien la vida per mi. No som la Coca-Cola i la Pepsi disputant –se la clientela. No pretenen liquidar la nostra civilització. Un grup d'extremistes violents no han d'esborrar l'acceptació de l'altre que té la majoria. Jo sempre recomano parlar menys dels musulmans i més amb els musulmans de somnis i projectes.

— **Parla vostè de «menys Església, més Regne». ¿Què és Regne?**

— Entenc per Regne un estil de vida i una manera d'organització social en què prioritzen la pau, la justícia, la llibertat, la vida, la veritat, l'amor. És un horitzó utòpic mobilitzador. El musulmà no ho dirà així, dirà: «Fem un món com Déu vol», i un agnòstic optarà per «fem un món on faci goig viure». Sigui com sigui, s'ha de construir entre tots.

— **¿Hi ha Regne a la tanca de Ceuta i Melilla?**

— ¡M'avergonyeix aquesta tanca! Somio en un món sense fronteres. M'agradaria que es trobessin polítiques d'obertura, que hi hagués facilitat per a l'anada i la tornada. Els marroquins miren Tarifa des de Tànger i no

ASSUMPTES PROPIS

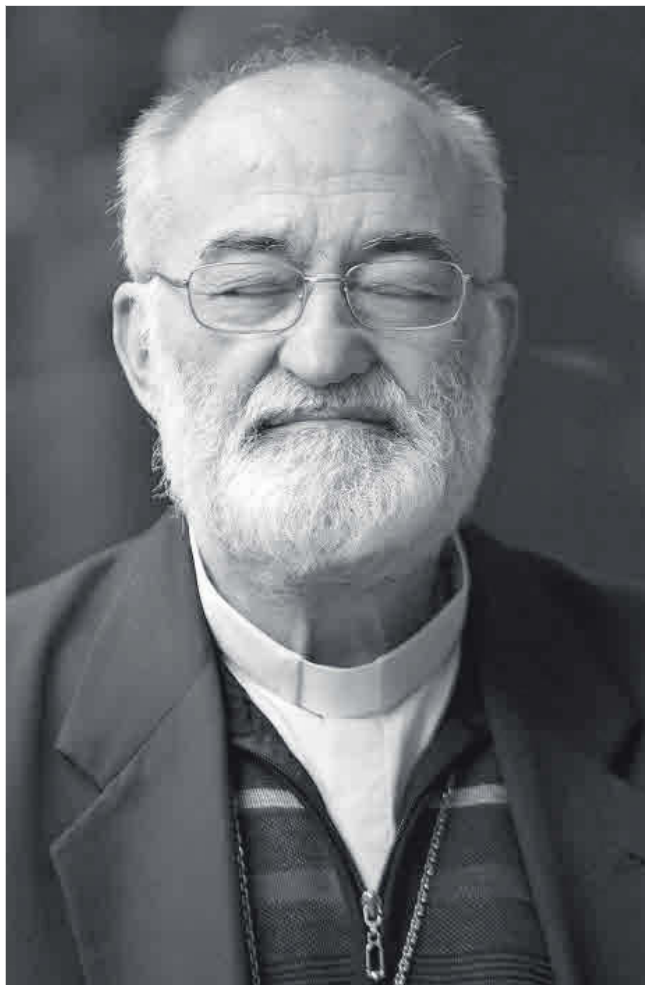
NÚRIA NAVARRO

Cristóbal López Romero

CARDENAL DE RABAT

«Els que em veuen com a futur papa no em coneixen»

Elisenda Pons

comprenen per què no hi poden anar.

— **¿Què els respon?**

— Que és una vergonya que Europa es protegeixi perquè vol conservar els seus privilegis.

— **¿A quants quilòmetres està de la teologia de l'alliberament?**

— No m'interessa la teologia, m'interessa l'alliberament. Soc periodista, mestre i pastor, i al Paraguai, on vaig viure 18 anys, no hi havia teoria, hi havia pràctica de l'alliberament. El meu lema és: «Casa meua és el món; la meua família, la humanitat».

— **Està a les travesses com a futur papa, ja sap.**

— Tinc més probabilitat de ser papa que la meua àvia. Perquè has de ser capellà, ser home i estar viu.

— **Pilota fora.**

— Només d'escoltar –ho, tinc esgarriances. Els que diuen això no em coneixen. L'Església universal em ve enorme. Ser fill de Déu és més gran que ser papa.

— **Hi ha dones que es veurien capaces i no les deixen.**

— És possible que al segle XXI l'Església canviï bastant, que aprengui a viure en minoria, a ser més testimonial i menys verbosa i que les dones ocupin llocs de responsabilitat.

— **Però res d'alta volada...**

— És té una idea de l'Església piramidal, en el vèrtex de la qual hi ha el Papa.

— **És així, ¿no?**

— L'Església és circular, i al centre no hi ha el Papa, sinó Crist. El Papa està a la mateixa distància d'Ell que la velleta que resa el rosari a la parròquia. Tots tenim la mateixa dignitat.

— **No ho sembla. Quan es treu la roba cardenalícia, ¿qui és Cristóbal López?**

— No tinc cotxe especial i viatjo en low cost, si es refereix a això. I entre els cristians del Marroc encara no he trobat ningú que guanyi al ping-pong. M'agrada veure bon futbol i explico no pas menys de 15 acudits al dia.

— **¿Me n'explica un?**

— ¿De capellans?

— **Vinga.**

— Es deia que hi havia un capellà que tenia un fill i l'hi van dir al bisbe. El bisbe va anar a casa seva i va veure un nen de 12 anys que circulava per allà. «Escolta, i aquest noi ¿qui és?». «¡Ah! És el nebot del meu germà». ■

El catolicisme conciliar i catalanista ha mort

Dg, 27/03/2022 per Jordi Llisterri...

[Laeto animo](#)

Ja em perdonaran i em perdonarà el cardenal **Cristóbal López** que no em centri en la seva imprescindible [intervenció](#) en la primera convocatòria de la [Tribuna Joan Carrera](#). Vaig per una altra banda. Al contrari del que he posat en el títol i del que molts diuen, l'acte d'aquest divendres és una demostració que el catolicisme conciliar i catalanista no ha mort. I sobretot que té un sentit.

Anem a pams. Catolicisme és òbviament una comunitat de practicants d'una religió però en el nostre entorn va més enllà. És una creença i una església universal, no només local o nacional. Però catolicisme també és un pòsit cultural, una manera determinada de mirar el món. Fins i tot una proposta antropològica centrada en la dignitat de la persona. El nostre país no s'entendria sense l'Església catòlica.

Conciliar és l'etiqueta que s'ha posat als defensors del Concili Vaticà II, en contraposició als sectors conservadors o integristes que creuen que el concili era salt cap a la secularització de l'Església, i, per tant, cap a la seva dissolució. Hi hagut diversos graus de conciliaritat, fins i tot alguns s'han focalitzat tant en la crítica eclesial que s'han sentit o han estat expulsats de l'Església. Però finalment dir avui Vaticà II no és res gaire diferent a dir papa **Francesc**. Un pontificat que ha sabut trobar l'equilibri entre mantenir la identitat i ser compressibles en la secularitat.

Catalanisme és evidentment un corrent polític, però també és un eix que travessa de manera transversal la història del nostre país i que supera el fet polític o l'atzucat polític dels darrers anys processistes. La llengua és segurament el seu centre de gravetat. Per això també travessa la història del catolicisme a Catalunya. De fet, no es pot entendre la rellevància de l'Església a Catalunya sense la seva catalanitat, com la de qualsevol confessió que vol estar realment arrelada al món on viu. Allò que se n'ha dit Església i País. Aquí també hi ha un problema de gradació i de què es posa a davant, si el fet politico-cultural o el fet religiós-

institucional. Però quan s'ha aixecat un mur entre el catalanisme i l'Església, aquesta ha passat a ser o refusada o irrellevant. (Nota a peu de pàgina: no deixa ser curiós que avui dels tres cardenals electes que parlen català -una xifra ben significativa- cap ha nascut a Catalunya: un de la Franja, **Omella**; un andalús i català d'adopció, Lòpez; i un mallorquí, **Ladaria**).

Doncs bé, amb diverses gradacions, la majoria d'entitats i persones que han donat l'impuls a la Tribuna Joan Carrera es mouen en el món catòlic i alhora dins d'aquests dos corrents: la conciliaritat i la catalanitat. No tenen la força, la vitalitat o la visibilitat de fa un anys. Però mantenen una cosa molt important. Són el sector més significatiu i permeable amb la resta de la societat catalana.

La Tribuna Joan Carrera ho mostra, almenys, en tres aspectes. Primer, és un acte explícitament d'entitats catòliques i/o cristianes que es pot organitzar amb un mitjà de comunicació civil, [El Punt Avui](#). Segon, qualsevol assistent que no provingués del món catòlic també s'hi podia sentir convidat i compartir aquest espai sense cap incomoditat. I, tercer, el que va es dir a la sala interessa més enllà de les parets que la delimitaven i per això ha tingut ressò en els mitjans de comunicació.

Potser avui és més fàcil aplegar un centenar de joves en una adoració eucarística o en una conferència amb doctrina de la bona. I no suporta la comparativa amb la mitjana d'edat del centenar d'assistents que aplega la Tribuna Joan Carrera. Fer una cosa no treu l'altre, però els darrers anys massa sovint els qui s'han emportat els elogis (i els galons) a l'Església han estat només els primers. Tota institució necessita tenir els seus actes interns i les seves misses per formar-se o cohesionar-se. Però és imprescindible que tingui espais en el que el seu discurs i la seva manera de veure el món sigui permeable i significativa per la resta de la societat.

Des del punt de vista més mediàtic, també ajuda a compensar el fet que habitualment les notícies d'Església siguin només sobre escàndols o anècdotes extemporànies. O que quan hi aparegui l'aplaudit compromís social de l'Església, hi aparegui el compromís social i no l'Església.

Per això crec que és molt rellevant que aquest divendres haguem tingut una mostra de que el catolicisme conciliar i catalanista és viu, amb doble benedicció cardenalicia, i amb un protagonista que diu coses que interessin a la gent i que alhora ens demana un cristianisme més exigent (aquesta va ser la intervenció més aplaudida de la conferència: minut 1:10:18) Res li plauria més al bisbe Carrera i als qui l'han precedit en catalanitat i conciliaritat.

Religió Tribuna Joan Carrera d'El Grup Sant Jordi i El Punt Avui

Cristians sense complexos, la crida del cardenal de Rabat

■ Cristóbal López demana als creients que no se n'avergonyeixin i no visquin reclosos la fe ■ Crítica que abans dels ucraïnesos no s'acollissin sirians ■ Primer dinar col·loqui de la Tribuna Joan Carrera

Mireia Rourera
BARCELONA

El cardenal salesià Cristóbal López, arquebisbe de Rabat, proposa als cristians que no se n'avergonyeixin, que surtin a pregonar-ho, que no es quedin "a la sagristia", i ho facin amb alegria, com demana el papa Francesc. "Us convido a sentir-vos cristians, a ser alegrement cristians, agosaradament cristians, sense complexos, perquè els cristians

no hem d'estar reclosos ni ser clandestins", va instar-lo López en el primer dinar col·loqui de la Tribuna Joan Carrera, que organitza el Grup Sant Jordi de Defensa dels Drets Humans i El Punt Avui amb el suport de quinze entitats cristianes de base més. En aquest primer dinar col·loqui, en el qual van participar més de cent persones, també hi va ser convidat el cardenal arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, que va presentar

el seu amic, a qui ell mateix va ordenar com a bisbe, com un "pastor que sempre ha estat al costat de la gent pobre, i a la perifèria".

Cristóbal López, efectivament, és un pastor de zones pobres, com també ho va ser el bisbe Joan Carrera, que va coincidir en diferents zones de la perifèria de Barcelona amb l'arribada massiva "dels altres catalans que venien d'Andalusia". Ara mateix López és un dels cardenals

més propers al papa Francesc, com també Omella, i és constantment sol·licitat per fer xerrades i conferències per la seva proximitat i coneixement de l'islam (és membre del Pontifici Consell per al Diàleg Interreligiós) i pel fet de ser responsable d'una Església "més implicada i evangelitzadora" que la que hi ha ara mateix a la secularitzada Europa. Per això la seva crida a "pregonar l'alegria de l'Evangeli", encara que,

com li passa a ell al Marroc, "siguem pocs". Argumenta que "per a tothom que som l'Església", i en especial als laics, "no és important si som molts o pocs -va dir-, el que és important és que siguem autèntics i n'estiguem orgullosos. No és un problema ser pocs, el problema seria ser sal que ha perdut el seu sabor, ser llum que no il·lumina".

Veí de Badalona des dels nou mesos fins passats els trenta anys i estu-

diant als salesians d'aquesta ciutat i, després, alumne a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), on es va licenciar en ciències de la informació, Cristóbal López va estar destinat a les parròquies de la Vermeda i la Perona, abans que l'enviessin al Paraguai, primer, un dels països més pobres de l'Amèrica Llatina, i després, al Marroc, sent superior de l'orde a diverses regions.

Ahir va dedicar gran part de la seva xerrada al diàleg interreligiós. Primer va dir que "és possible la comunió entre cristians" i va explicar la relació ecumènica que tenen a la seva diòcesi de Rabat. "Hem creat un institut de teologia on el 50% són protestants i el 50% són catòlics, i el codirigim jo com a bisbe catòlic i una pastora protestant", va explicar. Després va entrar de ple

Les frases

“Us convido a sentir-vos cristians, a ser alegrement cristians, agosaradament cristians”

“No és important si som molts o pocs, el que és important és ser autèntics, no ser sal sense sabor ni llum que no il·lumina”

“Al Marroc vivim el diàleg interreligiós dia a dia. Sabeu? Tenim dotze escoles catòliques i 10.000 alumnes musulmans”

“Cal parlar menys dels musulmans i parlar més amb els musulmans”

Cristóbal López
CARDENAL ARQUEBISBE DE RABAT

“Hem de destacar el valor del que deia Don Bosco, que només es pot evangelitzar des de l'amor”

Joan Josep Omella
CARDENAL DE BARCELONA

“Volem analitzar la situació del cristianisme a Europa com a fet religiós, cultural i social”

Pere Fàbregues
PRESIDENT GRUP SANT JORDI

Cent catorze persones van assistir al dinar col·loqui amb els cardenals de Rabat i Barcelona ■ ORIOL DURAN

en el diàleg amb l'islam i va assegurar que "és un diàleg possible", perquè ell el practica cada dia.

"Allà, al Marroc, vivim el diàleg interreligiós dia a dia, en la quotidianitat, des de baix de tot. I ho dic jo, que soc de la minoria cristiana. A tot el Marroc hi ha 30.000 catòlics i 37 milions de musulmans, i tot i així el diàleg és possible. I sabeu què? Tenim dotze escoles catòliques i hi venen 10.000 alumnes musulmans", va explicar, i va recordar que ja el Concili Vaticà II exhortava tot-hom a oblidar el passat per poder treballar per la pau i la justícia social junts, amb les altres religions. "Però encara hi ha bisbes i capellans que d'això no n'han pres nota i veuen els musulmans en confrontació, com si fossin l'enemic", es va queixar. Aquí

és on va recordar una de les frases que, segons ell, diu més i es creu més, una de les seves frases més típiques: "Cal parlar menys dels musulmans i parlar més amb els musulmans", i va recordar que al maig es beatificarà Charles de Foucault, el pare del desert que va allargar la mà a l'islam.

Cristóbal López va assegurar que "els musulmans no volen envair Europa ni posar fi a la nostra cultura i civilització com alguns volen fer creure", i va demanar allargar la mà perquè "fer el bé és millor que fe el mal, encara que el mal faci més soroll".

Accollida als refugiats

L'arquebisbe de Rabat també va ser molt crític amb la doble moral europea a l'hora d'acollir refugiats: "Igual que estem

fent ara amb els refugiats d'Ucraïna, que està molt bé, però per què no ho hem fet amb els afganesos, amb els sirians, amb els del Sahel? Això no és just i és indigno que ho facin els qui es diuen cristians", va dir. López no va tenir cap dubte a criticar el govern espanyol, "que posa tanques a la frontera del Marroc amb Espanya", i va recordar que els migrants que "enlluernats" volen venir a Europa, ho fan com a conseqüència de molts problemes: guerres, fam, persecució política... Per això va assegurar que la vocació dels cristians és "fer de pont". "Abans de ser destinat a Rabat ja havia estat al Marroc, a Kenitra. Kenitra vol dir fer de pont, i això és el que jo intento fer i el que hem de ser tots els cristians: constructors de ponts."

El d'ahir va ser el primer dinar col·loqui de la Tribuna Joan Carrera, que té la intenció fer-ne quatre a l'any. El primer convidat d'aquest nou espai de debat i pensament, Cristóbal López, va aixecar una gran expectació i ja feia molts dies que s'havien hagut de tancar les inscripcions per participar-hi perquè al restaurant ja no hi cabia ningú més. Bona part dels assistents formen part de les associacions que donen suport a la tribuna, com ara Justícia i Pau, la Fundació Pere Tarrés, la Unió de Religiosos de Catalunya, Santa Anna-Hospital de Campanya, Cristianisme i Justícia, Cristianisme al s. XXI, la Fundació Joan Maragall o Animaset. També hi va ser la directora general d'Afers Religiosos, Yvonne Griley. ■

Els espinosos temes de l'elecció de bisbes i el Sàhara

El cardenal de Rabat no es va voler mullar en dues grans qüestions plantejades en el torn de preguntes del dinar col·loqui: una, en si els bisbes haurien de ser escollits per les bases conforme una Església sinodal, i dues, en la qüestió del Sàhara. "L'Esglè-

sia no és una democràcia, és una fraternitat", va dir Cristóbal López, per deixar clar que l'elecció dels bisbes per part de la jerarquia ja està bé com es fa ara (una tema molt qüestionat a Catalunya després dels nomenaments dels darrers bisbes). Va admetre,

això sí, que "potser es podria millorar la participació" dels laics en aquests afers. Després va ser interrogat per la decisió del govern espanyol de donar al Marroc tota l'autoritat sobre el Sàhara, en un canvi sobtat de política. "No és el moment de parlar d'ai-

xò, perquè això és política i els bisbes no ens hem de posar en política", va dir. El que sí que va dir López és: "Com a cristians, nosaltres estem al costat dels pobles que pateixen, i els sahraus, que pateixen, ens tindran al seu costat quan calgui."

Encuentro con el arzobispo de Rabat organizado por la Tribuna Joan Carrera

Cardenal Cristóbal López: "Hay que hablar menos de los inmigrantes y más con los inmigrantes"

El cardenal Crsitóbal López en la Tribuna Joan Carrera

"El viernes pasado, en representación del P. abad de Montserrat, participé en un almuerzo coloquio con el arzobispo de Rabat, el cardenal Cristóbal López"

"Este acto celebrado el Barcelona, estuvo organizado por la Tribuna Joan Carrera, que fue obispo auxiliar de Barcelona y que murió el 2008"

"El cardenal Joan Josep Omella presentó al arzobispo Cristóbal López. López recordó también al obispo Joan Carrera y con un lenguaje cercano y animando a los que participábamos en este encuentro, nos propuso un decálogo para nuestra reflexión"

"Denunció la política migratoria del viejo continente, destacando un hecho abominable, y es que "Europa paga a Marruecos, para que pegue a los que quieren abandonar el país". También comentó el dolor que provocan las concertinas"

26.03.2022 ***Josep Miquel Bausset***

El viernes pasado, en representación del P. abad de Montserrat, **participé en un almuerzo coloquio con el arzobispo de Rabat, el cardenal Cristóbal López.**

Este acto, **organizado por la Tribuna Joan Carrera** (con la colaboración del periódico El Punt-Avui), **recibió el apoyo de otras entidades** como Animaset, el Consell de Laics dels Caputxins de Catalunya, Cristianisme al segle XXI, Cristianisme i Justícia, Equips de Pastoral de la Política i la Comunicació, Fundació Catalunya Religió, Fundació Centesimus Annus, Fundació Escola Cristiana de Catalunya, Fundació Joan Maragall, Fundació Pere Tarrés, Grup Sant Jordi de Promoció i Defensa dels Drets Humans, Justícia i Pau, Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, Santa Anna-Hospital de Campanya, Unió de Religiosos de Catalunya.

TRIBUNA

JOAN CARRERA

Estuvo moderado por la periodista **Laura Mor**, directora del portal Catalunya Religió, comenzó con unas palabras de Pere Fàbregues, presidente del Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans, que dio la bienvenida al centenar de participantes y recordó con afecto entrañable al obispo Joan Carrera, un hombre y un sacerdote comprometido con la clase obrera y con Cataluña.

Después fue el arzobispo de Barcelona, **el cardenal Joan Josep Omella**, quien **presentó al arzobispo Cristóbal López, con palabras afectuosas.**

El cardenal Cristóbal López recordó también al obispo Joan Carrera, ya que el arzobispo de Rabat, que es salesiano, estuvo viviendo un tiempo en Cataluña. El arzobispo López, con 21 años, conoció al obispo Joan, que lo acogió y de quien dijo que era un sacerdote con “una gran visión” y con una gran “pasión por Jesucristo, por el mundo y la Cataluña de los barrios populares”. El arzobispo Cristóbal también recordó al obispo Joan, como un hombre **que vivía con “una pasión serena” y por eso, continuó, “no es extraño que haya creado escuela”**. Hace falta, dijo también, en relación al obispo Carrera, “reavivar los valores que inspiraron su vida”.

Con palabras sencillas y con buen humor (que es muy importante en los obispos), el arzobispo **nos recordó que en la vida “hay más cosa buenas que malas” y que como cristianos, hace falta que anunciemos con “convicción la Buena Nueva, sin complejos, sin encerrarnos en las sacristías”**, ya que “nos apoyamos en la fe y en la esperanza”.

Con un lenguaje cercano y animando a los que participábamos en este encuentro, **nos propuso un decálogo para nuestra reflexión.**

1- “La Iglesia en Marruecos existe”. El arzobispo López afirmó que eran pocos, **“unos 30000” los cristianos en ese país** y que por eso no llegaban ni al 0’1%, pero que estaban presentes en la realidad de Marruecos. Dijo que su misión y la de los cristianos en este país, era “crear comunión y vivir en comunión”. Nos recordó lo que dijo el papa Francisco en su visita a Marruecos, que “el problema no es ser pocos sino insignificantes”, como cuando la sal pierde el sabor o la luz ya no ilumina.

2- “El Reino de Dios está en medio de vosotros”. El arzobispo Cristóbal López dijo que “el Reino es lucha y conquista” y que “esta misma Tribuna es signo del Reino”.

3- “Es posible la comunión entre cristianos”, estableciendo, además, una “relación fraterna” entre nosotros.

4- “El diálogo inter-religioso es posible” y además “es una realidad creciente, que se hace en la vida de cada día”.

5- “Es posible la fraternidad entre cristianos y musulmanes y es posible trabajar juntos”, ya que “somos hermanos”.

6- “Los musulmanes no pretenden destruir la religión cristiana, ni la civilización occidental”. Por eso los extremistas “no pueden borrar el bien de los musulmanes”.

7- El arzobispo Cristóbal insistió en que hemos de hablar “menos de los musulmanes” y hemos de “hablar con los musulmanes”.

8- “Es posible caminar hacia la unidad desde la pluralidad”. Eso sí, “con convicción y voluntad”. El arzobispo insistió que en ese camino de encuentro hemos de descubrir que “el hombre no es un lobo para el hombre”. Por eso dijo que cada día estaba más convencido que “mi casa es el mundo y mi familia, la humanidad”.

9- El arzobispo López dijo que la vocación de los cristianos es “ser puentes y constructores de puentes” y por eso él es “pontífice, constructor de puentes entre Marruecos y Europa, entre cristianos y musulmanes, entre hombres y mujeres, entre blancos y negros”.

10- El arzobispo de Rabat acabó su decálogo afirmando que “la vida es bella si se vive desde el Evangelio”, con entusiasmo, como “emborrachados de Dios” y nos animó a vivir nuestra fe “siendo y sintiéndonos cristianos, desacomplejadamente, con audacia y a la vez con humildad”.

Después de la exposición del arzobispo López, él mismo contestó a las distintas preguntas que siguieron a su intervención.

Dijo que **nuestra actitud ante los inmigrantes ha de ser “acoger, acompañar e insertar a los más necesitados”.**

Hay que hablar menos de Dios y más hablar con Dios y también que hay que hablar menos de los inmigrantes y más con los inmigrantes"

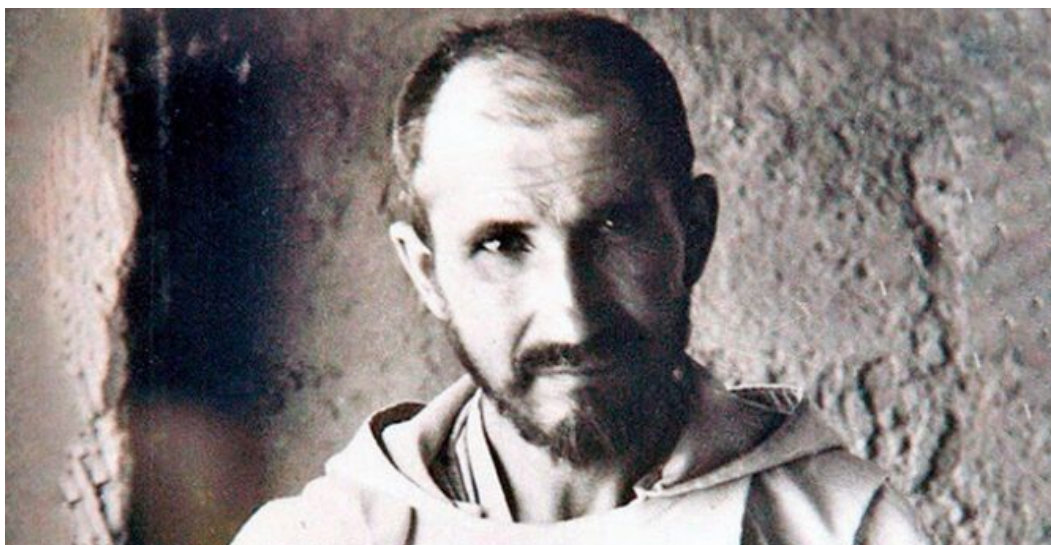
También dijo que **ante la avalancha de personas que quieren llegar a Europa desde África, los cristianos de Marruecos les "ayudan a pensar, para que abran los ojos, ya que están alucinados por Europa"**. Y es que el viejo continente no es el paraíso que ellos piensan que es, y por eso mismo, cuando llegan a la península se encuentran con una realidad muy diferente a la que se habían imaginado. Dijo que hemos de saber acoger a los inmigrantes "como hermanos".

El arzobispo López **denunció la política migratoria del viejo continente**, destacando un hecho abominable, y es que "Europa paga a Marruecos, para que pegue a los que quieren abandonar el país". También comentó el dolor que provocan las concertinas.

El arzobispo de Rabat dijo que, **en contra de lo que muchos piensan "no hay nada que prohíba a un ciudadano de Marruecos, hacerse cristiano"**. No hay ningún problema legal, sino que el problema es social y cultural. Además, dijo también que "legalmente no es perseguible" y que "la evangelización se ha de hacer en la mente y en el corazón, desde el testimonio".

A una pregunta **sobre la decisión del presidente Pedro Sánchez sobre el Sáhara**, el arzobispo López dijo que la Iglesia "se preocupa de los saharauis".

Destacó la próxima canonización del hermano Carlos de Foucauld, el próximo 15 de mayo, y que "la manera de vivir su fe, inspira nuestra presencia en Marruecos". Por eso dijo que esta canonización, "es como un espaldarazo a lo que nosotros vivimos" en Marruecos.

Charles de Foucauld

Comentó también que es muy importante “el diálogo desde la experiencia de Dios y de la oración” y por eso dijo que hay que **“hablar menos de Dios y más hablar con Dios”** y también que **“hay que hablar menos de los inmigrantes y más con los inmigrantes”**.

Entre los presentes en este acto había los periodistas **Jordi Llisterri, Xevi Xirgu, Antoni Bassas e Ignasi Miranda**, el marista **Lluís Serra**, los claretianos **Màxim Muñoz y Pere Codina** (director de la revista El Pregó), los sacerdotes **Jaume Aymar, Peio Sánchez, Xavier Morlans**, la teresiana **Victòria Molins**, el presidente de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, **Carles Armengol** (y una buena representación de la junta de la Lliga), el exdirector de Asuntos Religiosos de la Generalitat, **Marcel Joan, el Sr. Miquel Esquirol, Ignasi Garcia Clavel**, el diputado en el Congreso, **Joan Capdevila**, la directora general de Asuntos Religiosos de la Generalitat, **Yvonne Griley** o el director adjunto del periódico El Punt-Avui, **Carles Sabater**.

"Hemos de hablar menos de los musulmanes y hablar con los musulmanes ..."

Es posible caminar hacia la unidad desde la pluralidad"

El objetivo de la Tribuna Joan Carrera es recoger las inquietudes de la trayectoria del obispo Joan Carrera y actualizarla, y también, difundir las experiencias de diálogo, comunicación y participación social y política, que, desde el humanismo cristiano pueden impulsar nuevas propuestas en Cataluña.

El ciclo de encuentros (tres o cuatro cada año) contará con la presencia de Antonio Spadaro, jesuita y teólogo, director de la revista La Civiltà Cattolica; **Elisabetta Piqué**, teóloga, biógrafa del papa; los abades de Montserrat i de Poblet, **Manel Gasch y Octavi Vilà**; la abadesa de Sant Benet de Montserrat, **M^a del Mar Albajar**; **Nathalie Bequart**, subsecretaria del Sínodo de los Obispos; **Jolanta Kafka**, claretiana y superiora de la Unión Internacional de Religiosas o el **cardenal Luis Antonio Tagle**, Presidente de Cáritas Intnacional.

CRÒNICA

Carles Sabaté

L'esperit de la perifèria

No cal ser al centre de la ciutat, ni al capdavant dels col·lectius o les institucions, ni ser la figura més visible d'una organització per viure-hi plenament i donar-li el seu sentit més profund. En la perifèria hi pot haver l'essència, l'esperit, fins i tot el sentit de la vida, copiant el títol de la pel·lícula dels Monty Python sobre Jesucrist, si em permeten la llicència. És en la perifèria de l'Església i del cristianisme on el cardenal de Rabat, Cristóbal López, se situa, perquè condueix una arxidiòcesi on el nombre de cristians no supera l'1 per cent dels creients, i on estan en franca minoria. Segurament per això fa bandera de la comprensió i entesa entre religions i creences. Potser pel seu tarannà és que ha sabut entendre's amb el rei del Marroc i ser respectat com a líder interreligiós al país nord-africà i ja és un referent de l'Església estatal. Sorpren la valoració que fa del regne del Marroc i de la seva "llibertat de culte", com gestiona els matrimonis de diferent religió, o l'ecumenisme que genera lluny de la "pessimista" Europa. Una Europa que tracta diferent els immigrants, segons si són europeus o africans, a qui posem tanques i ens rentem les mans davant del seu futur".

Perifèria, però des de la cúpula, perquè López és cardenal de l'Església, ha estat superior dels salesians de mig món i una de les figures emergents del pontificat de Fran-

Cristóbal López, el salesià cardenal de Rabat, en la xerrada d'ahir del Grup Sant Jordi i El Punt Avui ■ ORIOL DURAN

cisc. De fet, en el col·loqui del Grup Sant Jordi i El Punt Avui hi havia dos dels tres cardenals catalanoparlants: el mateix López, nascut a Almeria però criat a Badalona i a Castellar i molt lligat als barris de la Verneda i la Perona, on va treballar, i el cardenal Joan Josep Omella. Només hi faltava Lluís Francesc Ladaria, el jesuïta mallorquí de la cúria.

López sap esquivar la polèmica i evita referir-se al Sàhara, els abusos o la jerarquia. S'ha guanyat el caràcter referent en una Església —recordem el seu nom per al concili— mancada de lideratge. Pel seu cristianisme desacomplexat i alegre, el caràcter missioner i la tasca social i

Un dels actuals tres cardenals catalanoparlants recorda la solidaritat de Joan Carrera als barris

oberta envers els immigrants, els pobres i els perifèrics del cristianisme. Com al seu moment ho va liderar a casa nostra Joan Carrera, el bisbe de Barcelona que va relligar intel·lectualitat, humanisme i catalanisme, amb el seu ajut i atenció referent als barris desfavorits de l'àrea metropolitana. La

consciència social i de llibertat que Carrera va dur als barris d'immigrants de la resta de l'Estat és la que necessita ara la perifèria d'Europa. Del Marroc i d'Ucraina, arriben els joves sense papers que aviat seran els nous *Els altres catalans* que Paco Candel descrivia. Un altre líder, perifèric.

El cardenal de Rabat: “Amb Ucraïna es demostra que és possible que Europa aculli tothom”

Dv, 25/03/2022 per Catalunya Religió

El salesià reclama “combatre les *fake news* que diuen que els musulmans volen envair Europa: menys parlar dels musulmans i més parlar amb els musulmans”

Cristóbal López diu que “Europa reprimeix els migrants com Pilat es renta les mans, fent que siguin els altres els que fan la feina bruta, i això és una vergonya”

[\[Escolteu-lo al podcast\]](#)

(Animaset) El president de l’episcopat del nord de l’Àfrica, el cardenal **Cristóbal López**, ha demanat aquest divendres a Europa que aculli sense distincions les persones que arriben tant si són europees, àrabs o subsaharianes, perquè “amb Ucraïna es demostra que és possible”. Ho ha reclamat durant la primera edició de la [Tribuna Joan Carrera](#), una iniciativa del Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans i *El Punt Avui*, amb el suport de tretze entitats, que s’ha celebrat a Barcelona i ha presentat l’arquebisbe de Barcelona, el cardenal **Joan Josep Omella**.

“En això ens hem de convertir tots”, ha advertit el cardenal López, que ha criticat que s’actui diferent segons la procedència dels refugiats, i ha recordat que amb el conflicte sirià el govern espanyol “va dir que no”.

En aquest punt, ha esmentat el president espanyol, **Pedro Sánchez**, que “va treure les concertines d’Espanya per portar-les al Marroc”. En aquest sentit, ha dit que “Europa reprimeix als migrants com Pilat es renta les mans, fent que siguin els altres els que fan la feina bruta, i això és una vergonya”.

El cardenal ha defensat fer un pas més en el coneixement mutu entre cristians i

musulmans, com ha exposat que ja s'està fent en molts àmbits. "És possible la fraternitat entre musulmans i cristians, i això em sembla fonamental dir-ho aquí", ha expressat.

"És perfectament possible establir amistats sinceres i profundes entre musulmans i cristians, treballar junts per construir un món millor", ha manifestat. Ha il·lustrat la relació entre uns i altres dient que "no és la mateixa relació que la Coca-cola i Pepsi".

López també ha fet una crida a "combatre les *fake news* que diuen que els musulmans volen envair Europa i acabar amb la nostra cultura o civilització". En aquest punt, ha estat clar: "Menys parlar dels musulmans i més parlar amb els musulmans".

El cardenal, en un auditori amb més d'un centenar de persones procedents d'entitats cristianes de Catalunya i moderat per la directora de Catalunya Religió, **Laura Mor**, ha defensat el diàleg interreligiós entre cristians i musulmans: "És possible i una realitat creixent, no només al Marroc sinó també a Catalunya".

Entre els assistents hi havia responsables de les entitats convocants i membres de la família salesiana. També hi ha assistit el diputat al Congrés **Joan Capdevila**, la directora general d'Afers Religiosos, **Yvonne Griley**, el president del CAC, **Xevi Xirgo**, el director adjunt de *El Punt Avui*, **Carles Sabater**, i el president del Grup Sant Jordi, **Pere Fàbregues**, que ha presentat l'acte.

En el torn de preguntes, i sobre la política espanyola pel que fa al Sàhara Occidental, el cardenal de Rabat no s'ha volgut posicionar, però ha assegurat que "l'Església es preocupa dels saharauis com de tots els pobles".

També ha valorat la propera canonització de **Carles de Foucault** com "un moment d'extraordinària importància" perquè els cristians del Marroc se senten "inspirats" pel seu testimoni. "Aquesta canonització és com dir-nos, endavant, esteu en el bon camí, no us preocupeu", ha conclòs.

L'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, que ha presentat a López, ha criticat "el pessimisme d'Europa" i l'ha posat al costat de l'optimisme que ha mostrat l'arquebisbe convidat. "Europa no anirà endavant sense esperança, sense creure en ella mateixa", ha manifestat, i ha aprofitat per reclamar més mesures de suport a la família als polítics europeus.

"L'Església catalana continua ben viva"

En l'obertura de l'acte, el president del Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans, Pere Fàbregues, ha destacat que la trobada "demostra que l'Església catalana, la mil·lenària Església catalana, continua ben viva i manté una vitalitat i un perfil propi que procedeix d'una llarga història, arrelada en la tradició tarraconense tan ben definida pel canonge **Carles Cardó**".

Cristóbal López Romero va néixer a un poble d'Almeria i des de petit es va establir a Badalona. Va fer Ciències de la informació a la UAB i Teologia al Seminari de Barcelona, on fou ordenat el 1979. Salesià, amb 32 anys va ser enviat al Paraguai, on va ser provincial dels salesians primer i president de la conferència dels religiosos. Va arribar al Marroc el 2003, és arquebisbe de Rabat des del 2017 i cardenal des del 2019.

Els actes de la Tribuna tenen el suport de tretze entitats, que són Animaset, el Consell de Laics dels Caputxins de Catalunya, Cristianisme al segle XXI, Cristianisme i Justícia, Equips de Pastoral de la Política i la Comunicació, la Fundació Catalunya Religió, la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, la Fundació Joan Maragall, la Fundació Pere Tarrés, Justícia i Pau, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, Santa Anna-Hospital de Campanya i la Unió de Religiosos (URC).

L'activitat, en format de dinar col·loqui, i que preveu fer-se dues o tres vegades l'any, té per objectiu recollir i actualitzar les inquietuds en la trajectòria del bisbe **Joan Carrera**, redactor del document *Arrels cristianes de Catalunya*. Pretén abordar la situació del cristianisme, les experiències de diàleg, la comunicació i la participació social per tal de potenciar la presència del fet religiós en la societat catalana.

Cristóbal López: “L’Església ha d’estar allà on hi ha ferida”

Dm, 22/03/2022 per Catalunya Religió

(Glòria Barrete –CR) El cardenal i arquebisbe de Rabat, el salesià **Cristóbal López**, visita aquest divendres Barcelona. Ho farà en el primer [dinar-col·loqui ‘Tribuna Joan Carrera’](#), que tindrà lloc al restaurant Pomarada de Barcelona de dues a quatre de la tarda. Hem aprofitat per conversar amb ell de temes eclesials, socials i migratoris.

Com li agrada més que el presentin, com a cardenal o com a salesià?

Jo soc salesià, això de ser cardenal ha estat un accident! Ser salesià és la meva identitat cristiana, i el que ha vingut després són accidents del recorregut. Ser cardenal per a mi no afegeix res al que soc, no obstant, ser cristià i salesià sí que és per a mi essencial.

Vostè afirma que ser cardenal no és cap ascens. Com entén vostè ser-ho?

És un servei que se’m demana prestar a l’Església universal. Totes aquestes coses, ser bisbe, ser cardenal, és una explicitació de la meva vocació baptismal. El fonamental és el baptisme que ens fa fills de Déu i germans de Jesús i de la humanitat sencera, aquest és el més alt honor, la nostra vocació fonamental. Tota la resta són serveis que es presten dins de la comunitat cristiana, que no ens fan ni millors ni pitjors, ni més que ningú ni menys que ningú. Som tots iguals en el baptisme, en el fonamental.

Allò que el cardenal és el ‘príncep de l’Església’ ha distorsionat aquesta igualtat?

Efectivament. Jo reivindico el meu ser príncep però no per ser cardenal sinó de naixement. Un príncep què és? un fill de reis. Doncs bé, la meua mare es deia María Reyes i tothom la coneixia com a Reyes. Jo soc fill de Reyes, un príncep de

naixement. Ser príncep perquè s'és cardenal està fora de tota eclesiologia d'acord amb el Vaticà II. Més fora encara està el reivindicar-ho, ser príncep de l'Església. Jo no ho vull, no ho accepto. Soc cardenal com un servei que el Papa m'ha demanat, conseller del Papa per dir-ho d'alguna manera però res més que això.

Com es tradueix en la seva vida diària aquest ser igual als altres?

Jo intento viure la pobresa a la qual m'he compromès com a salesià, i com a valor cristià. Hi estem cridats tots a viure així en l'Evangeli. Jo vull identificar-me amb els pobres, és una opció. És una sort que per exemple les vestimentes cardenalícies s'hagin anat simplificant, tant en la vida diària com en la litúrgia. Malgrat podrien simplificar-se encara més, penso que avui ja no és gens escandalós. Abans podia ser-ho, la qüestió de la capa vermella de cinc metres, per exemple, però aquesta ja no existeix. Jo vesteixo senzillament, i el que veig en general va en aquesta tònica. Jo porto la creu salesiana, una creu senzilla, que he portat ja abans de ser bisbe i amb discreció. M'agrada anar el més senzill possible, i a l'estiu fins i tot més que ara.

El 'carrerisme' que impera en alguns casos dins de l'Església és un hàndicap per recordar que s'està al servei dels altres?

Sí. Existeixen aquest tipus d'actituds i pretensions. Gràcies a Déu crec que no és una cosa majoritària, però estava pràcticament erradicada i en les noves generacions apareix, com una mala herba que l'arrenques però que al cap d'un temps torna a sorgir perquè han quedat llavors enterrades. Existeix avui entre els nous sacerdots un estil d'entrar en una carrera amb esglaons, on vas pujant més, vas cobrant més i vas obtenint privilegis. Per a mi és molt trista aquesta situació, com dic crec que és minoritària, però és trista perquè Jesús ens diu molt clar que 'jo no he vingut a ser servit si no a servir'. Això està clar, i si no ho fem és perquè no volem. L'Evangeli és aigua clara.

Don Bosco, el fundador dels salesians, va tenir somnis reveladors. Com somia vostè l'Església?

El papa Francesc en el document 'Estimada Amazònia' acaba en un capítol parlant de quatre somnis. Té un somni social, un somni cultural, un somni ecològic, i un somni eclesial. Aquí parla d'una Església sinodal, comunitària, en la qual avancem junts; una Església poble de Déu, en comunió. Com va dir el Papa en una ocasió, 'com m'agradaria una Església pobra i per als pobres'; una Església en sortida, com ell repeteix tant, que surti i es posi al servei del món per a construir la societat d'acord amb els criteris de l'Evangeli; una Església que va cap al que està ferit. Una Església així és el que jo somio, i en aquest somni coincideixo plenament amb les expressions del papa Francesc i amb el que jo entenc que és l'Evangeli. Alguns creuen que el Papa s'està inventant un nou cristianisme i no, el que està fent és ser més tradicionalista, conduir-nos constantment cap a l'Evangeli.

Vostè és cardenal a Rabat, el Marroc, un país on els cristians són una minoria. Què fa l'Església al Marroc?

Jo aquí m'he convertit. No ara, sinó també quan vaig estar vuit anys a Kenitra. Jo venia d'una situació totalment diferent de cristiandat al Paraguai, on el 99% de les persones eren batejades i on l'Església ocupava tots els espais i tenia una presència i un pes molt important en la societat. Ara estic en un lloc on els

cristians som minoria absoluta, una insignificància, i on no tenim cap pes social. Un es pregunta què fem aquí, quin sentit té la presència de l'Església aquí. Això no augmenta, és a dir, som pocs i continuarem sent pocs segurament. Una empresa comercial ja hauria marxat després de tants anys sense obtenir "beneficis". Nosaltres ens quedem perquè creiem que som aquí perquè Déu ens crida a ser-hi i llavors descobrim el que espero que tota l'Església descobreixi: la fi és el Regne de Déu i no l'Església. No som aquí perquè l'Església s'engrandeixi, hi som per anunciar a Crist i l'Evangeli. I això ho fem a través del nostre testimoniatge personal, del nostre treball per construir un món millor, i per fer que la humanitat, cada vegada més, sigui la família de Déu, unida i en fraternitat. Vivim amb alegria la nostra fe cristiana aquí en minoria.

El diàleg interreligiós comença pel dia a dia més que per les altes esferes?

El diàleg islamo-cristià es viu primer de tot en la convivència, en el quotidià, en l'amistat, en el bon veïnatge, en el treball. Aquí és on descobreixes que cada persona és diferent però que és una bona persona o no tant, però quan fas això t'adones de fins a quin punt som iguals o de la mateixa família. Jo aconsello molt un lema que mig em vaig inventar que diu 'menys parlar dels musulmans i més parlar amb els musulmans'. Quan parles amb un musulmà i li preguntes les seves inquietuds, com viu, quines angoixes té, t'adones que és com nosaltres. El diàleg interreligiós consisteix en això i es fa gairebé sense voler. Després ja es dona el diàleg de les obres, treballar junts pels drets humans, per les grans causes de la humanitat. També aquí podem tenir projectes comuns.

A Rússia, amb la invasió d'Ucraïna, s'ha vist com religió i estat van de la mà. Les religions es veuen abocades sovint a conflictes i s'oblida el vincle de pau que poden generar?

En la història de l'Església hi ha massa males experiències a aquest nivell. Entre Església i estats, entre Església i Política ha d'haver-hi sempre la bona distància. Ni estar totalment separats com en algun lloc, ni en oposició i persecució, ni estar tan junts que al final som un. No és fàcil. A Rússia, encara que no conec la realitat a fons, crec que hi ha una excessiva fusió entre Església i Estat, com va ocórrer amb el franquisme a Espanya. És trist que se li exigeixi al papa Francesc que es defineixi i que estigui per Ucraïna. El Papa no està ni per Ucraïna ni per Rússia, està contra la guerra i a favor de la pau. Està pels dos pobles, no pot dir que vol a un poble més que a un altre, encara que l'operació militar hagi estat detonada per un. El que busca el Papa és que hi hagi pau i que tots visquem i ens entenguem com a germans.

On ha d'estar avui l'Església?

A tot arreu, allà on està la persona humana, especialment els més pobres i abandonats. L'Església, que no són només els bisbes, ha de ser allà on fa mal. Els cristians hem de ser com la sang que va a la ferida sense que se la cridi. Quan la sang va a la ferida no és que es vulgui escapar, és que vol tancar la ferida amb les plaquetes. Un cristià hauria d'estar on hi ha una ferida en el món, intentant curar aquesta ferida. Cal estar a tot arreu però principalment en la ferida.

Tot Europa es planteja ara l'acolliment de refugiats a Ucraïna. Hi ha una [doble vara](#) de mesurar per acollir a Europa?

Sí. A Europa ara se li veu el llautó. Abans Espanya no podia acollir cinc mil sirians, no pot acollir els que venen d'Àfrica, però Als que són europeus sí que els obre les portes. És veritat que és una guerra flagrant, no ho nego en absolut, però no ho ha estat menys al centre d'Àfrica, o al Iemen, o al Sudan... però està més lluny, són negres, no els fem cas, i se'ns veu el llautó. Jo el primer, com a europeu, em colpejo el pit i dic: 'em fa vergonya la meva mare Europa'. El Papa va dir que cada comunitat religiosa, cada col·legi, cada parròquia acollís un refugiat. L'Església espanyola es va posar en moviment, estàvem preparats per rebre milers de migrants. L'Estat va monopolitzar les coses, va dir que n'anàvem a rebre dinou mil. Dos anys més tard s'havien rebut només dos mil cinc-cents o tres mil, i després ja es va oblidar. L'entossudiment d'Europa és una vergonya i és antievangèlic. I sé que no és fàcil perquè no es poden obrir les portes sense més, però hi ha polítiques aperturistes i es poden estudiar les coses perquè hi hagi més obertura.

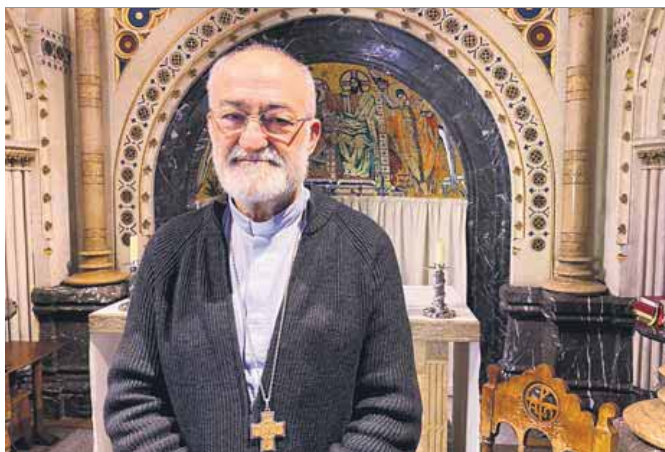
El cardenal de Rabat, a la Tribuna Joan Carrera

■ El Punt Avui i el Grup Sant Jordi organitzen una sèrie de dinars col·loqui per fer d'altaveu de la cultura cristiana actual ■ El cardenal Cristóbal López, salesià, va viure fins als 32 anys a Badalona

Mireia Rourera
BARCELONA

El cardenal arquebisbe de Rabat i salesià, Cristóbal López, que fa poc va nomenat president de l'episcopat del nord de l'Àfrica, serà el primer convidat de la Tribuna Joan Carrera, un dinar col·loqui que organitza el Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans, i El Punt Avui. L'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, serà l'encarregat de presentar i dialogar amb López, que farà una intervenció, basada en la seva experiència, sobre el diàleg interreligiós i les relacions entre l'islam i el cristianisme.

La Tribuna Joan Carrera és una iniciativa conjunta del Grup Sant Jordi i el diari El Punt Avui i duu el nom de qui va ser bisbe auxiliar de Barcelona i redactor del document *Arrels cristianes de Catalu-*

El cardenal arquebisbe de Rabat, Cristóbal López, fa uns dies a Montserrat ■ ÒSCAR BARDAJÍ

nya, Joan Carrera. Els actes de la Tribuna, de què el primer serà el proper dia 25 de març en un cèntric restaurant de Barcelona, tenen el suport de tretze entitats: Animaset, el Consell de Laics dels Ca-

putxins de Catalunya, Cristianisme al segle XXI, Cristianisme i Justícia, Equips de Pastoral de la Política i la Comunicació, la Fundació Catalunya Religió, la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, la

Fundació Joan Maragall, la Fundació Pere Tarrés, Justícia i Pau, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, Santa Anna-Hospital de Campanya i la Unió de Religiosos (URC).

En memòria del bisbe Carrera, referent de país

El qui va ser bisbe auxiliar de Barcelona Joan Carrera, que va morir el 2008, és un referent del cristianisme de Catalunya. També va passar part de la seva vida a Badalona, com a capellà de la parròquia de Llefià, on va ser clau en la integració de molts nousvinguts. Membre de l'Assemblea de Catalunya, va ser un dels fundadors de CDC, del Grup Sant Jordi i impulsor de *Catalunya Cristiana* i *Ràdio Arrels*. Va ser un gran divulgador i va escriure molts anys a l'Avui.

L'objectiu d'aquests dinars col·loqui (se'n faran dos o tres a l'any) és analitzar la situació actual del cristianisme a Europa i al món com a fet religiós, difondre les experiències de diàleg, comunicació i par-

ticipació social i potenciar la presència del fet religiós en la societat catalana.

Cristóbal López Romero és una persona molt coneguda a Catalunya i parla català ja que, tot i que va néixer en un poble d'Almeria, va viure des de molt petit a Badalona, on va estudiar als salesians, congregació de què acabaria formant part. Va viure a Badalona fins que els salesians el van enviar, quan ja tenia 32 anys, al Paraguai, on va viure quasi vint anys i on es va nacionalitzar.

López és llicenciat en ciències de la informació per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i va estudiar teologia al Seminari de Barcelona. Va ser ordenat sacerdot a Barcelona el 1979.

El 1984, va marxar de Catalunya per anar al Paraguai, on, entre el 1994 i el 2000, va ser el provincial dels salesians. Després, va ser president de la conferència de religiosos d'aquell país i, finalment, assessor del Ministeri d'Educació paraguaià. El 2003, el van enviar al Marroc i, el 2017, el papa Francesc el va nomenar arquebisbe de Rabat. El 2019, el mateix papa el va nomenar cardenal.

Se'l considera un home molt proper i afable, de tarannà progressista i obert. ■

El cardenal Cristóbal López inaugura la Tribuna Joan Carrera

Dij, 10/03/2022 per Catalunya Religió

(CR) El cardenal i arquebisbe de Rabat, el salesià **Cristóbal López**, serà el protagonista del primer dinar-col·loqui 'Tribuna Joan Carrera'. Catalunya Religió moderarà aquesta sessió, que tindrà lloc al restaurant Pomarada de Barcelona el proper 25 de març de dues a quatre de la tarda.

La Tribuna Joan Carrera és una iniciativa conjunta del Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans i el diari *El Punt Avui*. I té per objectiu recollir i actualitzar les inquietuds constants en la trajectòria del bisbe **Joan Carrera**: la situació actual del cristianisme a Europa i al món com a fet religiós, difondre les experiències de diàleg, comunicació i participació social i, en definitiva, potenciar la presència del fet religiós en la nostra societat catalana.

Joan Carrera (1930-2008) concebia l'eclesialitat en diàleg amb la societat. Per això sempre estava disponible per participar en debats, tertúlies, trobades i d'aquí naixia la seva preocupació per impulsar uns mitjans de comunicació cristians que oferissin una paraula serena i esperançada a la societat. La seva preocupació política partia d'aquestes mateixos principis convençut del servei que podien fer a la societat les aportacions de l'humanisme cristià.

El religiós Cristóbal López, que acaba de ser nomenat president de l'episcopat del Nord d'Àfrica, serà l'encarregat d'inaugurar aquests nous espais de diàleg. I ho farà acompanyat del cardenal i arquebisbe de Barcelona, **Joan Josep Omella**.

L'aforament del restaurant és limitat. Per aquest motiu es demana una [inscripció prèvia](#) per a participar-hi. El formulari s'ha d'omplir abans del dia 20 de març i l'adjudicació de places es farà per ordre d'inscripció. El preu del dinar és de 30 euros.

Fins a catorze entitats i institucions eclesials s'han adherit a aquesta iniciativa com

a convocants: la productora Animaset, el Consell de Laics dels Caputxins de Catalunya, Cristianisme al segle XXI, Cristianisme i Justícia, els Equips de Pastoral de la Política i la Comunicació, la Fundació Catalunya Religió, la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, la Fundació Joan Maragall, la Fundació Pere Tarrés, el Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans, Justícia i Pau, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, Santa Anna - Hospital de Campanya, la Unió de Religiosos de Catalunya. “Hem estat capaços de sumar sinergies”, valoren els impulsors de la iniciativa.

Cristianisme conciliar i compromès amb el país

Joan Carrera i Planas és un dels màxims exponents del cristianisme conciliar a Catalunya i de compromís de l'Església amb el país. La seva infància, viscuda al Baix Llobregat, va quedar marcada per les ferides de la Guerra Civil i va ser testimoni tant de la persecució religiosa com de la repressió franquista. Aquesta experiència dolorosa, el va impulsar a treballar per la reconciliació i la represa cultural en els barris populars i en els ambients obrers des dels inicis de la seva trajectòria sacerdotal a mitjans dels anys 50.

És un dels representants de la generació de capellans que trenca amb el nacionalcatolicisme i que opten per un testimoni al costat dels més desfavorits –especialment els immigrants–, per la lluita per les llibertats cíviques, i pel compromís amb la llengua i la cultura catalana.

En aquesta línia, va ser pioner en la defensa dels drets humans i el recolzament als presos polítics. La Joventut Obrera Cristiana, el Grup Cristià de Defensa i Promoció dels Drets Humans, o l'Assemblea de Catalunya, són alguns dels moviments en els quals participa activament durant els anys 60 i 70, sota l'empara de la seva responsabilitat com a vicari episcopal d'ambients obrers de l'Arquebisbat de Barcelona. Ja en l'època de la transició, va participar en la fundació de CDC i va militar a UDC fins que va ser nomenat bisbe.

El seu compromís també és cultural i es visualitza especialment en l'etapa de director literari de l'Editorial Nova Terra, que en plena dictadura es converteix en una finestra al pensament europeu més renovador. Des dels anys 60 també col·labora en diversos mitjans de comunicació, una activitat que mantindrà al llarg de seva vida participant en programes de ràdio i televisió. També va impulsar iniciatives catòliques de comunicació, amb especial dedicació als mitjans de comunicació diocesans com ara Catalunya Cristiana i Ràdio Estel, i de les seves col·laboracions periodístiques en va sortir diversos llibres.

El 1991 va ser nomenat bisbe auxiliar de Barcelona, responsabilitat que va exercir en actiu fins el dia de la seva mort el 3 d'octubre de 2008.

En l'àmbit eclesial, la seva trajectòria enllaça la generació del canonge **Carles Cardó** amb l'aplicació del [Concili Vaticà II](#), amb una especial influència del catolicisme renovador de l'àmbit francòfon i centre europeu. I en el civil, és una figura respectada i estimada, del que n'és una mostra l'homenatge cívic que va rebre a Santa Maria del Mar un any després de la seva mort.

Encara ara, el document col·lectiu de l'episcopat [Arrels cristianes de Catalunya](#) és el referent d'un cristianisme compromès amb el país, conciliar, obert i solidari amb els pobres, en línia amb els nous aires del **papa Francesc**. Joan Carrera va ser el

principal redactor d'aquest emblemàtic document.